

Håper du har plass

Behovet for krisesentertilbud til personer i aktiv rus
Status og utfordringsbilde

Workshop for kommunene på Romerike

Inger Lise Hansen, Generalsekretær i Actis

Rus og vold

- 47 % av gjerningspersonene og 32 % av ofrene i partnerskapsdrap hadde rusproblemer *før* drapet
- 53 % av gjerningspersonene og 43 % av ofrene var ruspåvirket *når* drapet ble begått
- Å ha blitt utsatt for vold øker risikoen for bruk av rusmidler
 - UNG VOLD(NOVA): nesten 40 % av de som har blitt utsatt for grov vold fra foreldre eller grove seksuelle krenkelser meldte om rusbruk.(mot 21 % totalt)

Omfattende vold i rusmiljøene

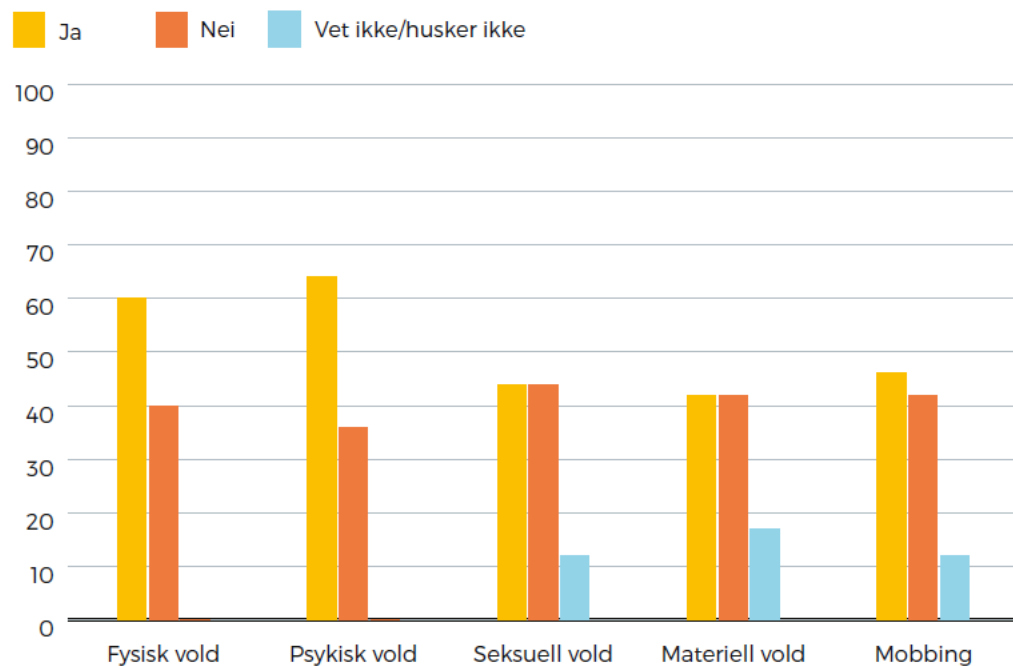
- Rusbruk øker sannsynligheten for voldsutøvelse
- Økende vold i miljøet
- Vold er normalisert
 - *Mange anser seg ikke for å være utsatt for vold eller å være voldsoffer*
- Dobbel avhengighet – rusmidler og dealer
- Relasjoner er mer sammensatte
- Terskelen for å søke hjelp bli høy

Vold i oppveksten

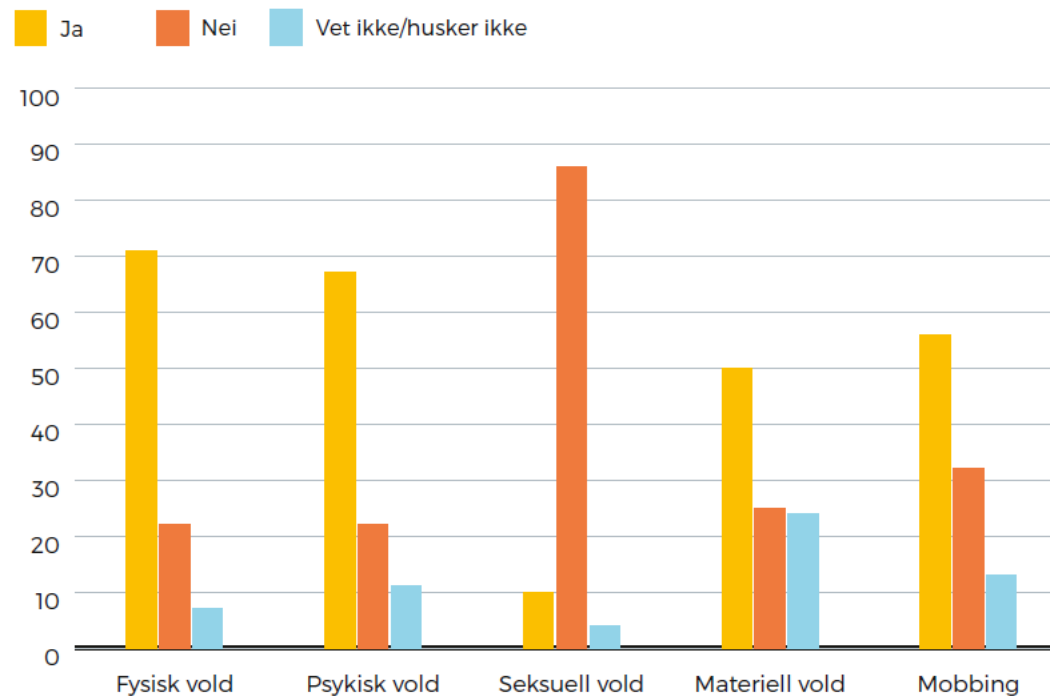
Kartlegging
blant elever
ved Tyrili

Graf 1: Kvinner utsatt for vold i oppveksten

Kilde: Lundgaard og Molin, 2010

Graf 2: Menn utsatt for vold i oppveksten

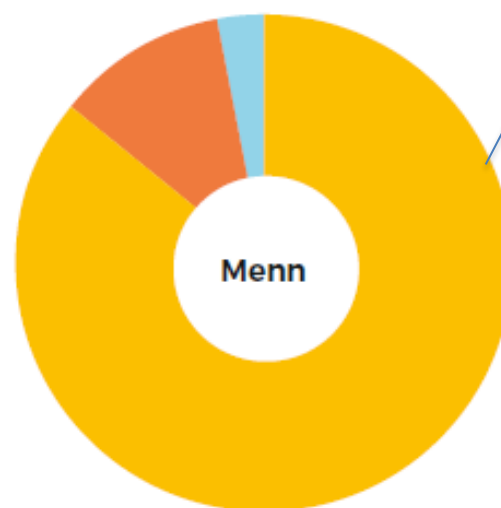

Kilde: Lundgaard og Molin, 2010

Har du utøvd vold som voksen?

Kartlegging
blant elever
ved Tyrili

Ja Nei Usikker

85 %
svarte ja

Kilde: Lundgaard & Molin, 2010

Mangel på nasjonal kunnskap, men...

- **Rusmiljøet i Bergen:**

- 40 % utsatt for vold siste måned,
 - 21 % flere ganger
- 77 % av kvinnene utsatt for vold i rusmiljøet noen gang, 71 % menn
- 58 % av kvinnene utsatt for voldtekt
- 73 % vitne til vold

- **Urovekkende tall fra Sverige(kvinner innlagt i TSB):**

- 40% oppsøkt legevakt
- Over 50 % har blitt gipset
- 32% med sykehusinnleggelse
- 40 % har opplevd strupetak,
- 1 av 4 utsatt for kvelning
- **1 av 3 har blitt forsøkt drept**

Holdninger, stigma og konsekvens

- Rapport fra Norsk Institutt for Menneskerettigheter (NIM) om både brudd og opplevelse

“Du har ikke noe her å gjøre!”

- *Hvordan forholdene for personer med rusmiddelavhengighet er - stigma*
- *Frykt for avvisning = søke ikke hjelp*
- *Generell anbefaling fra NIM:*
 - *Behov for å tydeliggjøre diskrimineringsvernet*

Ikke plass... ?

- Personer med rusmiddelavhengighet blir oftest avvist ved krisesentre.
 - 10 av 43 krisesenter sier ja
- Brudd på rettssikkerheten.
- Menneskerettighetsbrudd når vi ikke klarer å ivareta sikringsplikten vår
- Samfunnet er med på å akseptere vold i denne gruppen
- Rusmiddelavhengighet et grunnleggende behov.
- Behov for egne tilbud

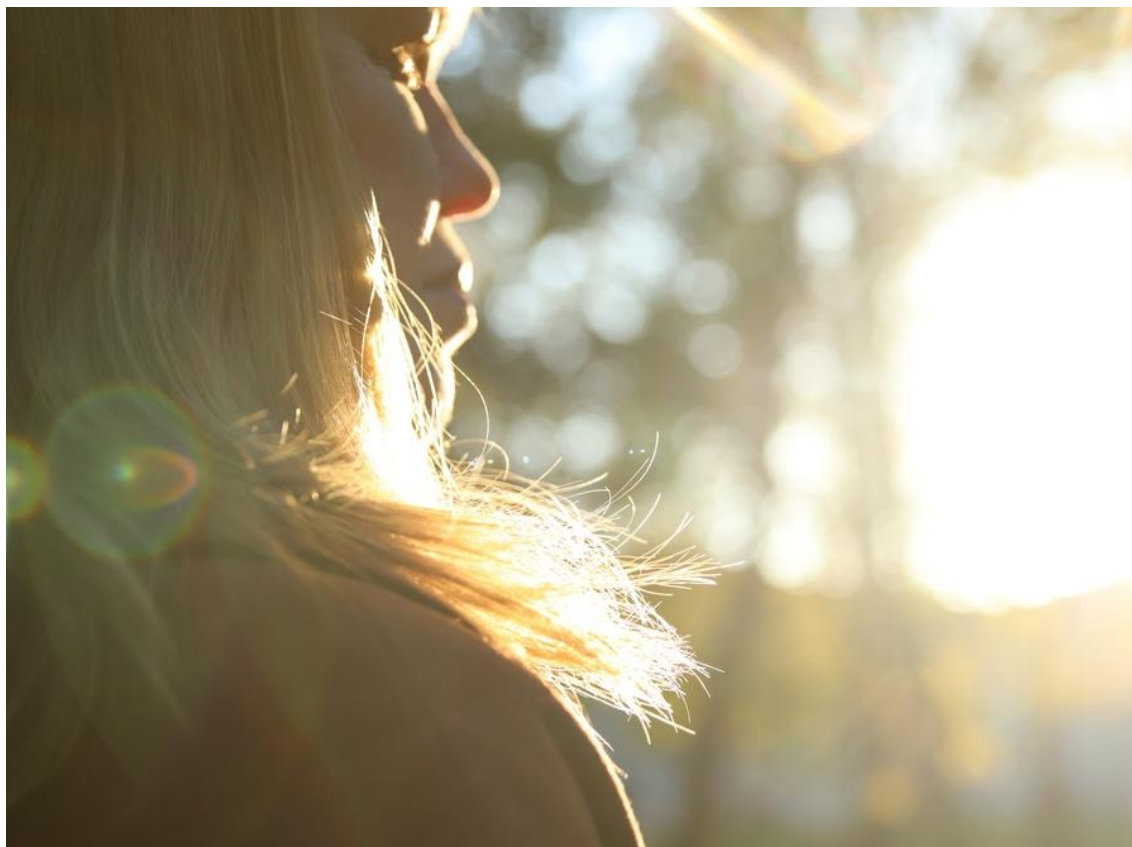

Unike behov

- Mulighet til å bruke rusmidler.
- LAR – behandling
- Rent brukerutstyr
- Skjermet fra andre sårbare voldsutsatte.
- Kunnskap om vold og rus blant ansatte – tverrfaglig kompetanse
- Døgnbemannet
- Kjønnsdelt
- Forståelsen av nær relasjon

Hva har Stortinget sagt?

- Representantforslag 2021, 2023 – forebyggings – og behandlingsreformen,
- Ny krisesenterlov fra 1.1.2026 - vil situasjonen nå løse seg?
 - *Kunnskapsnivået skal forsterkes*

§3: «Kommunen skal sørge for at tilbudet så langt råd er blir lagt til rette slik at det kjem dei individuelle behova til brukarane i møte. Er tilrettelegging ikkje mogleg, skal kommunen sørge for likeverdige alternative krisesentertilbod for brukarar som ikkje kan nytte det vanlege tilbudet ved krisesenteret.»

Kommunens ansvar for å beskytte

- Kommuneøkonomi avgjør tilbudet
 - Kommunene må samarbeide
 - Styrke tilskuddsordning
- Krisesentre til mennesker i aktiv rus nedprioriteres.
 - *“Hjelp så langt råd er..”*
- Etatene må samarbeide bedre,
 - kun 10 % av krisesentrene har avtale med rusomsorgen

Vi må forebygge mer– på flere nivå

- Forebygge at vold går i arv
- Vern mot vold – inkludert kamp mot normalisering og aksept
 - Vi må være tydelige:
INGEN SKAL TÅLE VOLD
 - Informasjon om krisesentertilbud
- Holdninger i møte med mennesker som har en rusmiddelavhengighet

Forutsetninger for bedre tilbud

1. Samarbeid mellom kommuner
2. Samhandling mellom relevante aktører
3. Mer kunnskap
4. Informasjon til de det gjelder
5. Tverrfaglig kompetanse og tilbud om LAR
6. Kjønnsdelt rusbehandling
7. Mer forebygging!
8. Beskyttelse for alle – slutt med unntak(!)

Takk for meg!

Ingen skal bli avvist når de har
behov for beskyttelse

[Håper du har plass - krisesentertilbudet for personer i
aktiv rus | Actis](#)

www.actis.no

